

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
معاونت دانشمندی و پژوهشی
مرکز مشاوره و درمانی

خبر خودکشی در رسانه

روز جهانی پیشگیری از خودکشی ۱۹ شهریور ۱۴۰۲، ۱۰ سپتامبر ۲۰۲۳

اثر ورتر (Werther)

«اثر ورتر» اصطلاحی است که توسط جامعه‌شناسی به نام «دیوید فیلیپس»، جهت توصیف آثار تقلیدی رفتارهای منجر به خودکشی ارائه شده بود. ورتر نام شخصیتی در رمان معروف «رنج‌های ورتر جوان» نوشته‌ی «یوهان ولفگانگ فون گوته» است که در راه عشق به زندگی خود پایان می‌دهد.

این اثر گوته‌ی جوان که در سال ۱۷۷۴ منتشر شد، به چنان موفقیتی دست یافت که ۴۰ نفر به روش مشابه دست به خودکشی زدند. این پدیده‌ی عجیب و ناگوار به ممنوعیت فروش کتاب از سوی کلیسا در کشورهایی مانند دانمارک و ایتالیا منجر شد.

این الگوی افزایش در آمار خودکشی محدود به سده‌ی گذشته نیست، بلکه تا همین دهه‌ی جدید نیز ادامه پیدا کرده است. اواسط سال ۲۰۱۷ بود که دولت کانادا تلاش کرد از پخش سریال «۱۳» دلیل برای این که «در این کشور جلوگیری کند. دولت کانادا بیم آن را داشت که این سریال بتواند اثر ورتر را در جامعه برانگیزد.

گزارش‌های رسانه‌ای توانایی این را دارند که باعث رشد پیشگیری از خودکشی در جامعه شده و یا به آن آسیب بزنند. تحقیقات نشان می‌دهد با وجود این که گزارش‌های رسانه‌ای در مورد خودکشی می‌تواند موجب افزایش خودکشی‌های تقلیدی شود، اما با این حال گزارش‌های مسئولانه در این مورد می‌تواند به آموزش مردم در مورد خودکشی و پیشگیری از آن کمک کند، در افراد در معرض خطر امیدواری ایجاد کند، انگ حاصل از آن را کاهش دهد و الهام بخش شروع گفت و گوهایی مثبت و آزادانه در این زمینه باشد.

کارهایی که باید انجام دهیم:

- ✦ اطلاعات دقیق در مورد مکان مناسب جهت دریافت کمک را در اختیار مخاطب قرار دهید.
- ✦ اخبار خودکشی افراد مشهور را با ملاحظات بیشتری نشر دهید.
- ✦ حقایق خودکشی و آموزش‌های پیشگیری لازم را به دور از بزرگنمایی در اختیار مردم بگذارید.
- ✦ هنگام مصاحبه با خانواده یا دوستان داغدار، همدردی نشان دهید.
- ✦ در مورد چگونگی مقابله با استرس‌های زندگی یا افکار خودکشی اطلاع دهید. این اطلاعات می‌تواند شامل این باشد که برای دریافت کمک از چه طریقی اقدام کنیم.
- ✦ از این که ممکن است شما در هنگام گزارش این اخبار تحت تاثیر افکار خودکشی قرار بگیرید، آگاه باشید.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
معاونت دانشپژوهی و فرسنگی
مرکز مشاوره و افسردگی

خبر خودکشی در رسانه

روز جهانی پیشگیری از خودکشی ۱۹ شهریور ۱۴۰۲، ۱۰ سپتامبر ۲۰۲۳

اثر پاپاگنو (Papageno)

«پاپاگنو» شخصیتی در یکی از اپراهای موتزارت به نام فلوت جادویی است که به دنبال ترس از دست دادن عشقش قصد خودکشی دارد اما در آخرین لحظات با کمک ۳ روح مهربان راه‌های جایگزین دیگری به ذهنش می‌آید و دست به این اقدام نمی‌زند.

همان‌طور که خودکشی قابل ترویج است، تلاش برای جلوگیری از آن را نیز می‌توان در جامعه گسترش داد. گزارش‌های مربوط به خودکشی همیشه باید حاوی اطلاعاتی در مورد خدمات کمک‌رسانی (ترجیحا خدماتی که همواره در دسترس باشند) باشد.

به همین خاطر در ادبیات علمی به نقش محافظتی و مسئولانه رسانه در مورد خودکشی "اثر پاپاگنو" گفته می‌شود.

کارهایی که نباید انجام دهیم:

- در پایگاه خبری خود از انتشار داستان‌های مربوط به خودکشی با تیتربزرگ و در قسمت‌های پر بازدید پرهیز کنید و از تکرار بی جهت آن‌ها خودداری کنید.
- روش اقدام به خودکشی را به صراحت توصیف نکنید.
- از تیتروهای هیجان‌انگیز و احساسی استفاده نکنید.
- از زبانی که خودکشی را کاری عادی یا هیجان‌انگیز و یا به عنوان راه‌حلی در برابر چالش‌های زندگی نشان می‌دهد، پرهیز کنید.
- از عکس‌ها، فیلم‌ها یا رسانه‌های اجتماعی که به جزئیات خودکشی مربوط می‌شوند، استفاده نکنید.
- جزئیات مربوط به واقعه را ارائه ندهید.
- از قهرمان‌سازی فرد خودکشی‌کننده پرهیز کنید.

بایدها و نبایدهای نگارشی:

- از ادبیات «مرگ در اثر خودکشی»، «جان خود را گرفتن» و یا «به زندگی خود خاتمه دادن» استفاده نکنید.
- از عبارات «مرتکب خودکشی شدن» یا «کامل کردن خودکشی» که بار معنایی جنایی و یا موفقیت در انجام خودکشی را دارند، استفاده نکنید.
- از عبارات «خودکشی موفقیت‌آمیز» یا «خودکشی ناموفق و شکست‌آمیز بودن تلاش برای خودکشی» استفاده نکنید.
- از عبارات «داشتن قصد خودکشی»، «خودکشی» و یا «مرگ در اثر خودکشی» استفاده نکنید.

طراحی و ترجمه:

عطیه سادات میرباقری

دانشجوی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران